

Teema 2. Sama jää on peittänyt meidät

## FAKTAT J9.

# Jäätikköjoen suistot ja supat

Jäätikköjoen suisto eli delta muodostuu jäätikköjoen laskiessa vedenpinnan alle, kun jään reuna on paikallaan eikä sula. Jäätikköjoki kuljettaa mukanaan kiviä, soraa ja liejua, jotka kerrostuvat suuaukon edustalle.

Ensimmäisenä erottuu karkea maa-aines ja kauempana hienommat hiukkaset. Karkeata sedimenttiä kerrostuu kasa aivan jään reunan edustalle jäätikköjokitunnelin suuaukolle.

Tämä kivistä, sorasta ja hiekasta muodostuva kasa kasvaa ja lopulta ulottuu vedenpintaan. Jäätikköjoen suisto rakentuu vähä vähältä ulospäin aivan kuten normaali jokisuisto, jolloin karkeammat ainekset kulkeutuvat pohjaa myöten ja kerrostuvat hienomman aineksen ja aikaisempien sedimenttihiukkasten päälle. Jäätikköjoen suisto on tyypillisen viuhkamainen muodoltaan, ja sen pinta on sileä ja tasainen. Uloimpana on selkeä törmä.

Niin kutsutut supat ovat kehittyneet, kun suuri jäälohkare on irronnut sulavasta ja liikkuvasta mannerjäätiköstä ja jäänyt hievahtamatta paikalleen. Jäälohkareen ympärillä virtasi sulavettä, joka kerrosti maa-ainesta lohkareen ympärille.

Painanteen pohjalla on suo tai vetinen maaperä, joskus jopa vettä. **Supat** muodostavat usein tasaisen pohjan, jossa on jyrkät ja lähes pystysuorat seinämät. Ne ovat läpimitaltaan harvoin yli muutamaa sataa metriä.

Supissa ei useimmiten ole kasvillisuutta, koska kylmä ilma valuu niiden pohjalle jopa kesällä, jolloin halla vie suurimman osan siellä itävistä kasveista.



Supat. Lockstamon.

Foto: Thomas Birkö